

multság miatt a hölgyek csekély számban jelenhettek meg; de a jó kedv így sem hiányzott, számos nőink, aligha nem első ízben a csárdással is megpróbálkoztak.

A táncmultság 2 órakor véget ért s más nap búcsút véve egymástól, szétoszlott a társaság, mely talán először vett részt ily magyar jellegű ünnepélyen.

Közli: *Kuzma Gyula*,
m. k. erdészjelölt.

Vidéki levelek.

I.

Deés (Erdély), szeptember 24.

Tekintetes Szerkesztő Ur! Prohászka Lajos szatmár-megyei tagtársunk az „Erdészeti Lapok“ 1880-ik évi II-ik füzetében a szatmármegyei hatóság önkénye felett panaszkodik, a mennyiben az a törvény világos intencziója és szelleme ellen a felesketett erdőtisztek és erdőőrök fegyvereit megadóztatja. A hatóság az adófelügyelő urral egyetemben eljárásuk helyességét védve, az 1879-ki törvényczikk 40-ik §-ára hivatkoznak. Igaz, hogy ezen idézett §. utolsó pontja szóról-szóra eként hangzik: „Ezen fegyverük vadászatjegyadómentes“, vagyis az idézett szavak csakis a vadászatjegyre s nem a fegyverre vonatkoznak. Hanem tessék csak az egész czikket elejétől végig olvasni, hisz ott világosan ki van mondva: „A hatóságilag felesketett erdőtisztek és erdőőrök szolgálataukban közbiztonsági közegeknek tekintendők és mint ilyenek lőfegyvert viselhetnek. Azt kérdem már most: miként adóztatható meg a közbiztonsági közeg lőfegyvere? akkor csak tessék azonnal a pénzügyőrök, csendbiztosok és pandurok fegyvereire nem csak az adót róvni, de mindezen közbiztonsági közegeket még azonkívül a vadászati törvény egész szigorával sújtani, elmulasztván mindeddig fegyvereik bevallását. Erre azonban sem a nevezett vármegye hatósága, sem az igen tisztelt adófelügyelő ur nem igen gondol.

Az első erdei szalonkát márczius 12-én lóttük, az erre

következett folytonos és tartós esőzések azonban siettették a szalonkák elvonulását a magasabb hegységekbe, s egyszersmind lehetetlenné tették az esteli vadászatot, minélfogva az elért eredmény is igen szerény; határunkban tudtommal összesen nyolcz szalonka lövetett.

Mi szalonkavadászok nem mondhatjuk, hogy Diana istennő felette mosolygott volna reánk, annyival inkább kedvezett a szeszélyes istenasszony egy Czibles vidéki oláh suhancznak, a ki márcziushó elején a nevezett havas egy faóriásában medvére akadt. Másnap több gyermek társaságában a medve odujához sietve, a gyermekek zakatolásával fészkből szerencsésen fel is riasztotta és egy jól célzott fejlődéssel le is terítette. Legényünk öröme határtalanná vált, midőn az odu kutatása közben még 3 világtalan medvebocsa akadt. Hisz ez egy terno! csak lőpénz fejében 32 frt (Szolnok-Dobokamegye még mindig s helyesen fizeti a ragadozó állatok utáni lődíjt). Oláh legényünk prédájával Deésre sietvén, az anyabőrt s a három fiatal bocsot csakhamar el is adta. A bocsokat tejjel nevelik, s közülük eddig csak egy pusztult el. Különös ez esetnél az, hogy míg az anya a fekete medve fajához tartozott, addig két bocsa határozottan örvös medve, s csak a 3-ik hasonlít anyjához. Öreg vadászok elfogadott nézete szerint fekete és örvös medvét különböztetünk meg. Szent Hubertus mesterségét még nem rég űzöm, nem is vagyok azon szerencsés helyzetben medvére vadászhatni, de még ez iránybani szakmunkák sem állanak rendelkezésemre, s így határozott véleményadásra nem vagyok hivatva! Mégis ezek daczára a következő véleményt merném koczkatatni: vagy nem létezik külön örvös és fekete medvefaj, vagy ha létezik, az említett bocsok apja az örvös medvék családjába tartozott.

Részemről én is azok véleményéhez csatlakozom, hogy foglalkozunk mi erdészek a vadászattal, és annyival inkább, mert ha kicsinylőleg elfordulunk a vadászattól, bizony gyakran a cseh jáger több befolyást fog gyakorolni urára, mint az államvizsgázott erdész. — Tisztelettel :

Ercsényi Béla,
m. kir. erdőgyakornok.

II.

Travnik (Bosznia), 1881. augusztus 6.

Tekintetes Szerkesztő Ur! Miután azt hiszem, hogy a tavaszi vadászat eredménye, némely szaktársamat érdekelni fogja, kérem jelen soraimat becses lapjába felvenni.

Daczára annak, hogy siketfajd állományunk igen szép, a vadászati eredmény nem volt megfelelő.

Nem csak hogy az elemi hatalmak késleltették a tavasz megjöttét, úgy hogy még május közepén zord telünk volt, hanem az itteni vad-ijesztők is közreműködtek vadászati eredményünk rontására. Csak a harmadizben ismételt vadászat vezetett némi sikerre.

Azon éjszaka igen megcsendesült az idő, úgy hogy hajnal felé már nagyon korán megkezdete a kakas a nótáját.

Meg kell emlitenem, hogy körülbelől 500 htr.-nyi területen öt kakas hallatta magát, de fájdalom, mindegyikre 3 vadász jutott.

Reggel két óra felé megindultunk, s úgy osztottam fel a vendégeket, hogy mindegyik kerülő három vadászt vitt magával, magam pedig látván, hogy legjobb lesz magamban maradni, elhagytam a társaságot.

Egy fél óra mulva szerencsés lettem, egy szép kakas birtokában jutni. A mint a másik kakas felé indultam, boszúságomra, elzavarta azt három vaddisznó. A katonatisztek közt, kik vendégeink voltak, szintén sikerült egynek kakast löni, a többi nem igen ügyelvén a csend tartására, semmit sem hallott. Így történt, hogy e tavaszon az egészben három siketfajdot kaptunk csak.

Boszniában nem csak a róka és sas, hanem a mi hires vadászaink is ellenségei a siketfajd tojójának, mert ezek kegyelem nélkül mindent lelőnek.

A jelenlegi özvadászat sikeresebb, de ezt sem üzik rendszeren, hanem minden, a mi a kopó előtt futva jő, lelövetik, és ha szoptató suta volna is!

Azt hiszem, hogy Brehm Alfréd szép munkáját szaktársaim közül sokan olvasták, ő a III. kötetben említi, hogy

a zerge a zárt erdőbe, a havasokról szeret lejönni, ezt a mult héten magam is tapasztaltam.

Körülbelől 1—1.200 m. magasan fekvő sűrű fenyves elhagyott völgyében, a hova még alig ért a bosnyák pusztító keze, szórványos sziklákon tartózkodnak a zergék.

Ebben a völgyben vadásztunk, és az itteni postatisztnak annyira kedvezett Diana, hogy szerencsés volt a kopó előtt zergét löni.

Igen tréfás pillanat, ha a zerge a kutya elől sziklára menekül. Egész komolyan néz le a kutyára, a kutyák pedig a szikla körül órákig csiholnak, erőlködve, hogy onnét elriaszszak, de minden eredmény nélkül.

Különben czélunk, ezen érdekes vadat kimélni.

Igaz, hogy ez igen nehéz, ily nagy erdőség és kevés erdőőr, nemkülönben a sok vasárnapi vadász pusztító vágya mellett.

Ha jelenlegi viszonyaink nem változnak, kipusztul minden vadunk. Hozzá jő még az is, hogy ragadozó vadra még nem is vadásztak, s így nem csak az ember, hanem még a ragadozó állatok is segítenek vadállományunkat kiirtani.

Helm Gyula,
cs. k. főerdész.

III.

Begovo-razdolje, ang. 14-én 1881.

Tekintetes Szerkesztő Ur! A horvát-szlavon határörvidék polgárosítása folytán az erdészeti viszonyok is változván, ideiglenes szolgálattétel végett épen akkor rendeltettem ide, a midőn a gödöllői m. k. erdőhivatal kerületében eszközölt ertvényezések előbbi levelemben jelzett módon történt bejárása kitűzetett. Igen sajnálom, hogy ezen tenyésztéstani szempontból annyira érdekes és különböző fanemekben oly gazdag ertvények bejárásánál részt nem vehetvén, azokat t. szaktársaimnak be nem mutathatom. Ezen önkénytelen mulasztásomat legyen szabad alábbi, erdészeti szempontból megfigyelt, tájképvázlattal pótolnom, a mely, habár hazánk határain kívül fekszik, is különlegességénél fogva annál figyelemre méltóbb, mert hasonlót a

Kárpátok nagy láncolata — szerencsénkre — felmutatni nem képes, s ez irányban e lapok útján még misem közöltetett.

A begovo-razdoljei erdőgondnokság, a hova ideiglenes üzemterv elkészítése céljából kiküldött erdőrendezési bizottsághoz beosztattam, az ogulini jelenleg már m. kir. erdőhivatal kerületéhez tartozik, s az alföld-fiumei vasut mentén a tengerparttól k. b. 6 mértföldnyire fekszik. A tengerparttól rohamosan emelkedő hegység itt éri el tetőpontját s a Bila lasica nevű hegy 808 öl magassággal van jelezve. A mindenhol napfényre kerülő mészkő alapkőzetből alakult hegység semmiféle völgy- vagy hegyrendszerrel nem bír, az ember csupa meredek domb- és tölcséalaku, sokszor tátongó mélyedéseken keresztül minden ösvény nélkül órákig kénytelen barangolni, melyek egymáshoz sokszor felismerhetlenül hasonlítanak, a mi az átnézetet és a tájékozást felette megnehezíti, egyszóval beerdősített karsttal van dolgunk, melyet t. szak-társaimnak bemutatni annál inkább vélem szükségesnek, mert az erdőtlen karst e lapok útján is avatottabb toll- és szakértelemmel már be lett mutatva.

A mész alapkőzetet borító talaj igen sekély, televényes, zárt állabokban üde, tisztásokon száraz agyag. A vidék, ugyanint a tulajdonképeni karst is, teljesen vizzegény, csörgedező csermely nem csiklandozza az ember fülét; pár liter vizet tartalmazó tócsát forrásnak, a kötöttebb agyagon itt-ott található pocsolyát tónak nevezi az itteni ember, a ki órahosszat eljár a csak félig-meddig iható, s színe után ítélve akárminek, csak viznek nem nevezhető folyadék megszerzése végett; bizony keserves állapot naphosszat járni az erdőt és iható vizre nem akadni.

Az éghajlati viszonyokat tekintve versenyzik e vidék a Kárpátok égaljával, meglepő ez annál inkább, mert az ember valamely magasabb hegycsúcstról a tengert és Olaszország partjait szabad szemmel is láthatja, s míg ott füge és narancs terem, addig itten a burgonyát is exotikus növénynek tartják; s nem csoda, mert az július 21-én teljesen lefagyott; s míg ott a kaméliák szabadban virítanak, addig itten henye fenyő s több más a tenyészet határán előforduló cserjékkel találko-

zunk. Hőmérséki szélsőségek, a bóra és a sirokkó, nemkülönben a csapadékok ideje és mennyiségéről rövid ittlétem miatt nem szólhatok, s azokkal megismerkedni egyáltalában nincs kedvem.

Nézzük már most az erdőt, mely a helyrajzi fekvéssel és a talaj silányságával merő ellentétben áll.

Az itteni gyér népesedés és a szállítási nehézségek szép növési s tiszteletteljes méreteken gazdag állabokat juttattak a jelenkor birtokába. Ha valahol, úgy itt győződhetünk meg arról, hogy az erdőnek a legnagyobb ellensége az ember, a hova annak pusztító keze be nem hatolt, ott a puszta sziklák közt bámulatos méretű példányokkal találkozunk. A fent keltezett 12.000 holdnyi gondnokság állabjait kizárólagosan bükk, lucz és jegenye fenyő képezi, mely ritkának jeleztetni szokott elegység itt annyira uralkodó, hogy nagyobb kiterjedésű egyetlen állabokkal nem is találkozunk.

Mig a lucz és jegenye mint hajó épületfa némi jövedelmet szolgáltat, addig a bükkből vajmi kevés, hajó épületfának alkalmas törzs kerül ki, s miután a fenyvek, mondhatni, tisztára kiszedetnek, ott marad a nemcsak árnyalása, de szép serdény nevelése által jövőben mindenesetre uralomra vergődő bükk. Ha bükknek kivágatása a helyi viszonyokhoz képest költséges operatum; úgy annak gyűrűzés általi pusztítását, mint csekély költséget igénylő eljárást nem szabadna elmulasztani; e célból egy kis baltával ellátott erdővédek ebbeli fáradságukhoz képest tetemesen növelhetnék az itteni állabok jövőbeni értékét.

A gondnokság jelenleg igen rendetlen s minden forda nélküli szállaló üzemmódban kezeletik, illetve ott, a hol — annyit a mennyit — és akkor a mikor a vevők akarják vágják a csupán hajóépítésre alkalmas $\frac{36}{36}$ — $\frac{60}{60}$ cm. vastag 10—18 mtr. hossz közt változó ugynevezett bordonalekat és hasítás által negyedfából készített $\frac{9}{9}$ — $\frac{12}{12}$ cm. vastag s 5 méter hosszú subiákat. Hogy az ily eljárás folytán a gondnokság összes állabjai majdnem egy és ugyanazon képet mutatják, az nagyon természetes, mely körülmény, a terepviszonyok egyöntetűségével egybevetve, az osztagolást, sőt a

tájékozást is majdnem lehetetlenné teszi, a korfokozatok zagyvaléka pedig betekintést alig enged, a kilátás csak pár lépésre szorítkozik, s mindenhol 1—300 éves törzseket látunk, a mennyiben a törzs kisebb hibája a fát ezen kort elérni engedte.

A kihasználás csupán bordonálekra és subiákra alkalmas törzsekre szorítkozik, kisebb méretű épületfa, vagy tűzifa senkinek sem kell, a község saját erdejéből fedezi ebbeli szükségletét.

A nép zömét a katonai parancsnokság alatt elkényeztetett, úgy a ruházat, mint az élelem dolgában igényekkel nem bíró, de pénz dolgában telhetetlen favágók és fuvarosok képezik; az irástudók mind politikusok s különösen a magyarokat ellenséges szemmel nézik. Ogulinban magyarellenes tüntetésekből részesültünk, s további ott időzésünk esetére valószínűleg tettlegességre is került volna sor.

Zárom soraimat, mert úgy érzem, hogy az itteni ázsiai állapotok felett keserűen találnék kifakadni.

K. Gy.

m. kir. erdészjelölt.

Vadászati tárcza.

Medvevadászatok Ungmegyében.

Közlő: Rochlitz Pál, m. kir. erdész.

Folyó szeptemberhó 4-től mai napig, nagyszámu hajtók zajától visszhangzottak Uzsok, Ticha, Lyutta, Csornohovola és Dubrinics vadonjai. Gróf Széchenyi Béla Ő Méltósága, a rettentetlen vadász s az ungmegyei kincstári vadászati területek bérlője, itt tartá kedvező időjárás mellett, medvevadászatait gr. Török József országgyűlési képviselő, később gróf Zichy Rezső urak, 2—3 ungmegyei kincstári erdőtiszt és néhány környékbeli vendég társaságában.

A résztvevők előtt bizonyára felejthetetlen lesz ama néhány nap, melyeket e társaságban töltöttek; felejthetlenné